

KANCELARIA RADCÓW PRAWNYCH

„ Kubacki & Kubacki ” s.c.

radca prawny Czesław Kubacki radca prawny Dominik Kubacki

58-500 Jelenia Góra al. Wojska Polskiego 58/5

Jelenia Góra, dnia 27 sierpnia 2020 r.

Gmina Lubomierz

Opinia prawna

I. Stan Faktyczny

W dniu 27 sierpnia 2020 r. opiniującemu zostało zadane pytanie odnośnie zasadności skargi złożonej przez K J1 na Dyrektorów szkół lub placówek oświatowych z dnia 19 sierpnia 2020 r. funkcjonujących na terenie Gminy Lubomierz.

II. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (t.j. Dz.U.2020.346 ze zm.)

III. Uzasadnienie

Na wstępie wskazać należy, że w dniu 19 sierpnia 2020 r. wpłynęła do Urzędu Gminy i Miasta Lubomierz skarga na Dyrektorów szkół lub placówek oświatowych funkcjonujących na terenie Gminy Lubomierz w przedmiocie nienależytego wykonywania zadań związanych z art. 16 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

W treści skargi podniesione zostało, że dyrektorzy wskazanych placówek oświatowych nie zapewniają elektronicznej skrzynki podawczej na platformie ePUAP, na którą można byłoby kierować pisma w formie elektronicznej. Zdaniem skarżącego podmioty publiczne organizując przetwarzanie danych w systemie teleinformatycznym są zobowiązane zapewnić możliwość przekazywania danych w postaci elektronicznej wykorzystując informatyczne nośniki danych lub środki komunikacji elektronicznej. Następnie skarżący podnosi, że bezspornie samorządowa szkoła lub placówka oświatowa udostępnia elektroniczną skrzynkę podawczą, spełniającą standardy określone i opublikowane na ePUAP przez ministra właściwego do spraw informatyzacji oraz zapewnia jej obsługę. Z tych też względów skarga jest w mniemaniu skarżącego uzasadniona i zasługuje na uwzględnienie.

Opiniujący stwierdza, że w pierwszej kolejności powinna być ze strony Gminy Lubomierz dokonana weryfikacja placówek oświatowych wskazanych w skardze, gdyż część z nich nie stanowi placówek oświatowych gdzie organem prowadzącym jest Gmina Lubomierz. W takim

przypadku należy skarżącemu wskazać, że Gmina Lubomierz nie jest organem prowadzącym i w tym zakresie nie będzie mieć zastosowanie przedmiotowa ustawa.

W odniesieniu zaś do wskazanej przez skarżącego podstawy prawnej opiniujący dokona analizy stanu prawnego obowiązującego w dacie sporządzenia opinii. Zasadniczym elementem procesu informatyzacji państwa jest upowszechnienie elektronicznego obiegu dokumentów i przekazywania danych w postaci elektronicznej, zarówno w relacjach między podmiotami publicznymi, jak i w stosunkach między podmiotami publicznymi i prywatnymi. Dylematy jurydyzacji w tym zakresie dotyczą od lat zakresu uznania administracyjnego we wdrażaniu rozwiązań, egzekwowalności obowiązków, a także wagi społecznych i ekonomicznych korzyści oraz zagrożeń związanych z komunikacją elektroniczną.

W art. 16 ust. 1 nakłada się na podmioty publiczne (o których mowa w art. 2 komentowanej ustawy) organizujące przetwarzanie danych w systemie teleinformatycznym (zdefiniowanym w art. 3 pkt 3) obowiązek zapewnienia możliwości przekazywania danych również (a więc nie wyłącznie lecz obok drogi tradycyjnej: przekazywania dokumentów papierowych osobiście lub pocztą tradycyjną) w postaci elektronicznej przez wymianę dokumentów elektronicznych (definiowanych w art. 3 pkt 2) związanych z załatwianiem spraw należących do ich zakresu działania, z wykorzystaniem informatycznych nośników danych lub środków komunikacji elektronicznej (definiowanych w art. 3 pkt 1 i 4)¹.

Ustawa w art. 16 ust. 1a nakazuje podmiotowi publicznemu udostępnienie elektronicznej skrzynki podawczej (ESP) spełniającej standardy określone i opublikowane na ePUAP przez ministra właściwego do spraw informatyzacji oraz zapewnienie jej obsługi. Skoro minister właściwy do spraw informatyzacji - przed ustawowym wprowadzeniem tego obowiązku - zadbał o techniczne aspekty i udostępnił nieodpłatnie narzędzie do instalacji elektronicznej skrzynki podawczej na platformie ePUAP, to brak ESP lub jej nieobsługiwanie jest ewidentnym naruszeniem prawa.²

Opiniujący wskazuje, że obowiązkiem szkoły publicznej, będącej, w świetle art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jednostką budżetową było założenie i posiadanie elektronicznej skrzynki podawczej na platformie ePUAP. Obowiązek ten znajduje podstawę właśnie w art. 16 ust. 1a ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, który wskazuje, że podmiot publiczny udostępnia elektroniczną skrzynkę podawczą, spełniającą standardy określone i opublikowane na ePUAP przez ministra właściwego do spraw informatyzacji, oraz zapewnia jej obsługę. Zgodnie z art. 3 pkt 17 powołanej ustawy elektroniczna skrzynka podawcza to dostępny publicznie środek komunikacji elektronicznej służący do przekazywania dokumentu elektronicznego do podmiotu publicznego przy wykorzystaniu powszechnie dostępnego systemu teleinformatycznego a stosownie do art. 3 pkt 13 elektroniczna platforma usług administracji tj. ePUAP to system teleinformatyczny, w którym instytucje publiczne udostępniają usługi przez pojedynczy punkt dostępowy w sieci Internet. System ePUAP, stanowi bezpieczne środowisko przekazywania

¹ Martysz Czesław, Szpor Grażyna, Wojsyk Kajetan, Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Komentarz

² Martysz Czesław, Szpor Grażyna, Wojsyk Kajetan, Ustawa o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Komentarz

dokumentów w ramach systemu, którego administratorem jest minister właściwy ds. informatyzacji - a przekazywanie danych i dokumentów odbywa się między kontami użytkowników tego systemu.³

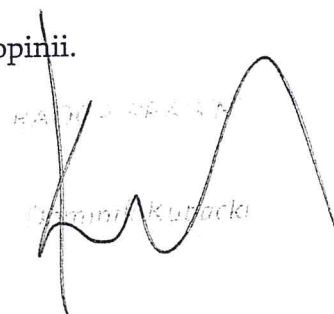
Elektroniczna skrzynka podawcza zapewnia, że proces przekazywania dokumentów, potwierdzeń ich przedłożenia i przesyłania potwierdzeń doręczenia odbywa się w bezpiecznym środowisku. Elektroniczna skrzynka podawcza nie jest kontem pocztowym, a pewnym kompleksowym, konfigurowalnym podsystemem, posiadającym indywidualną, unikatową nazwę tworzoną przez podmiot zakładający konto na Epuap. Wobec powyższego, brak dostępu do elektronicznej skrzynki podawczej danego podmiotu lub jej nieobsługiwanie jest ewidentnym i niedającym się niczym usprawiedliwić naruszeniem prawa. Tym bardziej, że od grudnia 2013 r. Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej (ePUAP) jest wyposażona w niezbędne mechanizmy pozwalające na automatyczną instalację skrzynki oraz formularza pisma ogólnego, tworzącego się na podstawie wzoru numer.⁴

Z kolei, do obowiązków organu administracji publicznej, który pomimo istniejącego obowiązku, nie posiada elektronicznej skrzynki podawczej na platformie ePUAP należy taka konfiguracja poczty elektronicznej, w tym filtrów antyspamowych oraz takie zorganizowanie obsługi technicznej poczty elektronicznej organu aby zapewnić bezproblemowy i niezwłoczny odbiór przesyłanych na ten adres podań (zob. postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 września 2015 r., sygn. akt I OSK 1968/15, orzeczenia.nsa.gov.pl).

Mając na względzie jednoznaczną treść przepisów komentowanej ustawy jak i orzecznictwo sądów zdaniem opiniującego szkoły publiczne dla których organem prowadzącym jest Gmina Lubomierz powinny mieć elektroniczną skrzynkę podawczą w systemie ePUAP. Z drugiej jednak strony odpowiadając na skargę wskazać należy również na kontekst sytuacyjny związany z faktem, że część placówek jest podmiotami do których uczęszcza mała liczba podopiecznych co wiąże się również z ograniczoną obsługą administracji placówki.

Zdaniem opiniującego należy również odpowiadając na skargę wskazać, że na stronie organu prowadzącego Gminy Lubomierz znajduje się elektroniczna skrzynka podawcza w systemie ePUAP i za pośrednictwem Gminy można kierować korespondencję do placówek oświatowych na terenie Gminy. Niemniej zdaniem opiniującego powinny być podjęte ze strony dyrektorów działania mające na celu założenie elektronicznej skrzynki podawczej w systemie ePUAP, gdyż mogą w przyszłości pojawić się skargi tożsame. W ocenie opiniującego zasadnym byłoby odpowiedzieć, że podejmowane będą ze strony Gminy Lubomierz jak i poszczególnych dyrektorów działania mające na celu szeroko pojętą informatyzację w tym założenie elektronicznej skrzynki podawczej w systemie ePUAP.

Mając na względzie powyższe wnoszę i wywodzę jak w treści opinii.

Joanna Kutnicka

³ Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 30 marca 2016 r. II SAB/Gd 213/15

⁴ Wyrok WSA w Gdańsku z dnia 30 marca 2016 r. II SAB/Gd 213/15

